

דף לב.

עין משפט א

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ב הי"א

כָּל שֶׁהוּא לְפָנִים מִן הַחוּמָה ר' כָּגוֹן הַגָּנוֹת וְהַמְרֻחָצוֹת
וְהַשׁוֹבְכוֹת הָרִי הוּא כְּבָתִּים שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כה-ל) 'אֲשֶׁר
בְּעִיר'. אֲבָל הַשָּׂדוֹת שֶׁבְּתוֹךְ הָעִיר נִגְאָלִין כְּדִין הַשָּׂדוֹת
שֶׁחוּץ לָעִיר שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כה-ל) 'וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר
בְּעִיר'. בַּיִת וְכָל הַדוּמָה לְבַיִת לֹא הַשָּׂדוֹת:

עין משפט ב

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ב הי"ב

בַּיִת שֶׁאֵין בוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת ש' עַל אַרְבַּע אַמּוֹת אֵינוֹ נִחְלָט
כְּבָתִּי עָרֵי חוּמָה. וִירוּשָׁלַיִם אֵין הַבַּיִת נִחְלָט בָּהּ. וּבַיִת
הַבְּנוּי בַּחוּמָה אֵינוֹ כְּבָתִּי עָרֵי חוּמָה:

עין משפט ג

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ב הי"ג

עִיר שֶׁנִּגְזְרוּתָהּ חוּמָתָהּ ת' אוֹ שֶׁהֵימ חוּמָתָהּ אֵינָה כְּמִקְפָּת
חוּמָה:

- ר. כסף משנה: כל שהוא לפניו מן החומה וכו'. משנה שם (דף ל"ב) וכתנא קמא:
ש. כסף משנה: בית שאין בו ד' אמות וכו'. פרק קמא דסוכה (דף ג') ופירש"י אינו
נחלט אלא פודהו לעולם ויוצא ביובל אם לא גאלו כשאר קרקע בלא בנין: וירושלים
אין הבית נחלט בה. בפ' בתרא דערכין (ל"ב) ובפ' מרובה: ובית הבנוי בחומה וכו'. משנה
שם וכרבי יהודה לגבי רבי שמעון:
ת. כסף משנה: עיר שגגותיה חומתה וכו'. משנה שם (דף ל"ב). ומה שכתב או שהים
חומתה. ברייתא שם:

עין משפט ד

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ב הט"ו

אין סומכין אלא על חומה המקפת בשעת כבוש הארץ.
פיצד. עיר שלא היתה מקפת חומה בשעה שפכש
יהושע את הארץ אף על פי שמקפת עתה הרי היא כבתי
החצרים. ועיר שהיתה מקפת חומה בימי יהושע אף על
פי שאינה מקפת עתה הרי היא כמקפת. וכיון שגלו
בחרבן ראשון בטלה קדשת ערי חומה שהיו בימי
יהושע. כיון שעלה עזרא בביאה השניה נתקדשו כל
הערים המקפות חומה באותו העת מפני שביאתן בימי
עזרא שהיא ביאה שניה בביאתן בימי יהושע. מה באתן
בימי יהושע מנו שמטין ויובלות וקדשו בתי ערי חומה
ונתחייבו במעשר. אף ביאתם בימי עזרא מנו שמטין
ויובלות וקדשו בתי ערי חומה ונתחייבו במעשר:

עין משפט ה

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ב הי"ד

אין המקום נקרא ערי חומה א עד שיהיה בו שלש חצרות
או יתר ובכל חצר מהן שני בתים או יתר ויקיפוה חומה
תחלה ואחר כך יבנו החצרות בתוכו. אבל מקום שישב
ואחר כך הקף או שלא היו בו שלש חצרות של שני
בתים אינו (ויקרא כה-כט) 'עיר חומה' אלא בתים שבו
בבתי החצרים:

א. כסף משנה: אין המקום נקרא ערי חומה וכו'. משנה שם (דף ל"ג). ומ"ש ויקיפוה
חומה תחילה וכו' מימרא דריב"ל פירקא קמא דמגילה (דף ג' ע"ב):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ב הי"ג

עין משפט ו

עין לעיל עין משפט ג

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ב הי"ז

עין משפט ז

עין לעיל עין משפט ד

דף לב:

הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ז הי"ד

עין משפט א

ירושלים מקדשת = משאר העירות המקפות חומה.
שאוכלין קדשים קלים ומעשר שני לפנים מחומתה.
ואלו דברים שנאמרו בירושלים. אין מלינין בה את
המת. ואין מעבירין בתוכה עצמות אדם. ואין משכירין
בתוכה בתים. ואין נותנין בתוכה מקום לגר תושב. ואין
מקיימין בה קברות חוץ מקברי בית דוד וקבר חלדה
שהיו בה מימות נביאים הראשונים. ואין נוטעין בה

ב. כסף משנה: ירושלים מקודשת וכו'. בפ"ק דכלים (משנה ח): ואלו דברים שנאמרו
בירושלים אין מלינין וכו'. בס"פ מרובה (פ"ב): "דברים נאמרו בירושלים אין הבית
חלוט בה ואינה מביאה עגלה ערופה ואינה נעשית עיר הנדחת ואינה מטמאה בנגעים ואין
מוציאין בה זיזין וגזוזטאות ואין עושין בה אשפות ואין עושין בה כבשונות ואין עושין
בה גנות ופרדסין חוץ מגינת ורדין שהיתה מימות נביאים הראשונים ואין מגדלין בה
תרנגולין ואין מלינין בה את המת ובגמרא יהיב טעמא לכולהו ופירש"י אין הבית חלוט
בה כדין בתי ערי חומה: ומ"ש ואין מעבירין בתוכה עצמות אדם ואין נותנין בתוכה מקום
לגר תושב. תוספתא בפ"ז דנגעים. ומ"ש ואין משכירין בה בתים. בפ"ק דיומא (דף י"ב)
ובפרק בני העיר (דף כ"ז) ומפרש טעמא מפני שאינן שלהם ופירש"י אין משכירין בעלי
בתים את בתיהם לעולי רגלים אלא בחנם נותנים להם ונכנסין לתוכן. ומ"ש ואין מקיימין
בה קברות חוץ מקברי בית דוד וקבר חלדה וכו'. בתוספתא (שם) ובספ"ק דבתרא כל
הקברות מתפנין חוץ מקבר המלך ומקבר הנביא ר"ע אומר אף קבר המלך וקבר הנביא
מתפנין אמרו לו והלא קבר בית דוד וקבר חלדה הנביאה היו בירושלים ולא נגע בהם
אדם מעולם. ואע"ג דאמר ר"ע משם ראינו מחילה היתה עשויה להם והיתה מוציאה את
הטומאה לנחל קדרון כדאיתא בירושלמי סוף נזיר לא חש רבינו לכתוב אלא דברי ת"ק.
ומ"ש וכן לא יגדלו הכהנים תרנגולים בכל א"י וכו'. משנה בס"פ מרובה (דף ע"ט):

גָּנוֹת וּפְרִדָּסִים. וְאֵינָהּ נִזְרָעַת וְאֵינָהּ נִחְרָשֶׁת שְׁמָא תִסָּרַח.
וְאֵין מְקִימִין בָּהּ אֵילָנוֹת חוּץ מִגִּנַּת וְרָדִים שֶׁהִיָּתָה שָׁם
מִימֹת נְבִיאִים הָרָאשׁוֹנִים. וְאֵין מְקִימִין בָּהּ אֲשֶׁפָּה מִפְּנֵי
הַשָּׂרָצִים. וְאֵין מוֹצִיאִין הֵימָנָה זִיזִין וּגְזוּזֵי טְרָאוֹת לְרִשׁוֹת
הָרָבִים מִפְּנֵי אֶהֱל הַטְּמֵאָה. וְאֵין עוֹשִׂין בָּהּ כְּבִשׁוֹנוֹת
מִפְּנֵי הָעֶשֶׂן. וְאֵין מְגַדְלִין בָּהּ תְּרֻנְגוּלוֹת מִפְּנֵי הַקֹּדָשִׁים.
וְכֵן לֹא יִגְדְּלוּ הַכֹּהֲנִים תְּרֻנְגוּלִים בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי
הַטְּהָרוֹת. וְאֵין הַבֵּית נִחְלָט בָּהּ. וְאֵינוּ מְטַמְּא בִּנְגָעִים.
וְאֵינָהּ נַעֲשִׂית עִיר הַנִּדְחָת. וְאֵינָהּ מְבִיאָה עֲגָלָה עֲרוּפָה
לְפִי שֶׁלֹּא נִתְחַלְקָה לְשִׁבְטִים:

עין משפט ב.ג.

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ב הט"ו

עין לעיל דף לב. עין משפט ד

עין משפט ד

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"ה ה"ח

מִשְׁגָּלָה שֶׁבֶט רְאוּבֵן^ג וְשֶׁבֶט גָּד וַחֲצֵי שֶׁבֶט מְנַשֶּׁה בְּטָלוּ
הַיּוֹבְלוֹת שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כה-י) 'וְקִרְאתֶם דְּרוֹר בְּאֶרֶץ
לְכָל יִשְׂבִּיָּהּ בְּזִמָּן שֶׁכָּל יוֹשְׁבֵיהָ עָלֶיהָ. וְהוּא שֶׁלֹּא יִהְיוּ
מְעַרְבְּבִין שֶׁבֶט בְּשֶׁבֶט אֶלָּא כָּלֵן יוֹשְׁבִין כְּתֻקָּנָן. בְּזִמָּן
שֶׁהַיּוֹבֵל [נֹהֵג בְּאֶרֶץ] נֹהֵג בְּחוּצָה לְאֶרֶץ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא
כה י-יב) 'יּוֹבֵל הִיא' בְּכָל מְקוֹם בֵּין בְּפָנֵי הַבֵּית בֵּין שֶׁלֹּא
בְּפָנֵי הַבֵּית:

ג. כסף משנה: משגלה שבט ראובן וכו' והוא שלא יהיו מעורבבין וכו'. בפרק בתרא
דערכין (דף ל"ב):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com